

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ ఉద్ధవ గీతా - తృతీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ ఉద్ధవ గీతా - తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీబ్రాహ్మణ ఉవాచ

సుఖమైంద్రియకం రాజన్ స్వర్గే నరక ఏవ చ |

దేహినాం యద్ యథా దుఃఖం తస్మాన్నేచ్ఛేత తద్బుధః || 3.1 ||

గ్రాసం సుమృష్టం విరసం మహాంతం స్తోకమేవ వా |

యదృచ్ఛయైవాపతి తం గ్రసేదాజగరోఽక్రియః || 3.2 ||

శయాతాహాని భూరీణి నిరాహారోఽనుపక్రమః |

యది నోపనమేద్ గ్రాసో మహాహరివ దిష్టభుక్ || 3.3 ||

ఓజఃసహోబలయుతం బిభ్రద్ దేహమకర్మకం |

శయానో పీతనిద్రశ్చ నేహాతేంద్రియవానపి || 3.4 ||

మునిః ప్రసన్నగంభీరో దుర్విగాహ్యో దురత్యయః |

అనంతపారో హ్యక్షోభ్యః స్తిమితోద ఇవార్ణవః || 3.5 ||

సమృద్ధకామో హీనో వా నారాయణపరో మునిః |

నోత్సర్పేత న శుష్యేత సరిద్భిరివ సాగరః || 3.6 ||

దృష్ట్వా స్త్రియం దేవమాయాం తద్భావైరజితేంద్రియః |

ప్రలోభితః పతత్యంధే తమస్యగ్నౌ పతంగవత్ || 3.7 ||

యోషిద్ధిరణ్యాభరణాంబరాది-

ద్రవ్యేషు మాయారచితేషు మూఢః |

ప్రలోభితాత్మా హ్యుపభోగబుద్ధ్యా

పతంగవన్నశ్యతి నష్టదృష్టిః || 3.8 ||

స్తోకం స్తోకం గ్రసేద్ గ్రాసం దేహో వర్తేత యావతా |
గృహానహింసన్నాత్మేద్ వృత్తిం మాధుకరీం మునిః || 3.9 ||

అణుభ్యశ్చ మహాద్భ్యశ్చ శాస్త్రేభ్యః కుశలో నరః |
సర్వతః సారమాదద్ యాత్పుష్పేభ్య ఇవ షట్పదః || 3.10 ||

సాయంతనం శ్వస్తనం వా న సంగృహ్ణీత భిక్షితం |
పాణిపాత్రోదరామత్రో మక్షికేవ న సంగ్రహీ || 3.11 ||

సాయంతనం శ్వస్తనం వా న సంగృహ్ణీత భిక్షుకః |
మక్షికా ఇవ సంగృహ్ణాన్ సహ తేన వినశ్యతి || 3.12 ||

పదాపి యువతీం భిక్షుర్న స్పృశేద్ దారవీమపి |
స్పృశన్ కరీవ బధ్యేత కరిణ్యా అంగసంగతః || 3.13 ||

నాధిగచ్ఛేత్ స్త్రియం ప్రాజ్ఞః కర్హిన్మృత్యుమాత్మనః |
బలాధికైః స హన్యేత గజైరన్యైర్గజో యథా || 3.14 ||

న దేయం నోపభోగ్యం చ లుబ్ధైర్వద్ దుఃఖసంచితం |
భుంక్తే తదపి తచ్చాన్యో మధుహేవార్థవిన్మధు || 3.15 ||

సుదుఃఖోపార్జితైర్విత్తైరాశాసానాం గృహాశిషః |
మధుహేవాగ్రతో భుంక్తే యతిర్వై గృహమేధినాం || 3.16 ||

గ్రామ్యగీతం న శృణుయాద్ యతిర్వనచరః క్వచిత్ |
శిక్షేత హరిణాద్ బద్ధాన్మృగయోగ్గీతమోహితాత్ || 3.17 ||

నృత్యవాదిత్రగీతాని జషన్ గ్రామ్యాణి యోషితాం |
ఆసాం క్రీడనకో వశ్య ఋష్యశృంగో మృగీసుతః || 3.18 ||

జిహ్వాయాతిప్రమాధిన్యా జనో రసవిమోహితః |
మృత్యుమృచ్ఛత్యసద్బుద్ధిర్మీనస్తు బడేశైర్వధా || 3.19 ||

ఇంద్రియాణి జయంత్యాశు నిరాహారా మనీషిణః |
వర్జయిత్వా తు రసనం తన్నిరన్నస్య వర్ధతే || 3.20 ||

తావజ్జితేంద్రియో న స్యాద్ విజితాన్యేంద్రియః పుమాన్ |
న జయేద్ రసనం యావజ్జితం సర్వం జితే రసే || 3.21 ||

పింగలా నామ వేశ్యాఽఽసీద్ విదేహనగరే పురా |
తస్యా మే శిక్షితం కించిన్నిబోధ నృపనందన || 3.22 ||

సా స్వైరిణ్యేకదా కాంతం సంకేత ఉపనేష్యతీ |
అభూత్ కాలే బహిర్ద్వారే బిభ్రతీ రూపముత్తమం || 3.23 ||

మార్గ ఆగచ్ఛతో వీక్ష్య పురుషాన్ పురుషర్షభ |
తాంఛుల్కదాన్ విత్తవతః కాంతాన్ మేనేఽర్థకాముకా || 3.24 ||

ఆగతేష్వపయాతేషు సా సంకేతోపజీవినీ |
అప్యనోయ విత్తవాన్ కోఽపి మాముపైష్యతి భూరిదః || 3.25 ||

ఏవం దురాశయా ధ్వస్తనిద్రా ద్వార్యవలంబతీ |
నిర్గచ్ఛంతీ ప్రవిశతీ నిశీధం సమపద్యత || 3.26 ||

తస్యా విత్తాశయా శుష్యద్వక్త్రాయా దీనచేతసః |
నిర్వేదః పరమో జ్ఞజ్ఞే చింతాహేతుః సుఖావహః || 3.27 ||

తస్యా నిర్విణ్ణచిత్తాయా గీతం శృణు యథా మమ |
నిర్వేద ఆశాపాశానాం పురుషస్య యథా హ్యసిః || 3.28 ||

న హ్యంగాజాతనిర్వేదో దేహబంధం జిహోసతి |
యథా విజ్ఞానరహితో మనుజో మమతాం నృప || 3.29 ||

శ్రీపింగలోవాచ

అహో మే మోహవితతిం పశ్యతావిజితాత్మనః |
యా కాంతాదసతః కామం కామయే యేన బాలిశా || 3.30 ||

సంతం సమీపే రమణం రతిప్రదం

విత్తప్రదం నిత్యమిమం విహాయ |
అకామదం దుఃఖభయాధిశోక-
మోహప్రదం తుచ్ఛమహం భజేఽజ్ఞా || 3.31 ||

అహో మయాఽఽత్మా పరితాపితో వృథా

సాంకేత్యవృత్త్యాతివిగర్హ్యవార్తయా |
స్త్రైణాన్నరాద్ యార్థతృషోఽనుశోచ్యాత్
క్రీతేన విత్తం రతిమాత్మనేచ్ఛతి || 3.32 ||

యదస్థిభిర్నిర్మితవంశవంశ్య

స్థూణం త్వచా రోమనఖైః పినద్ధం |
క్షరన్నవద్వారమగారమేతద్
విణ్ముత్రపూర్ణం మదుపైతి కాన్యా || 3.33 ||

విదేహానాం పురే హ్యస్మిన్నహమేకైవ మూఢధీః |

యాన్యమిచ్ఛంత్యసత్యస్మాదాత్మదాత్ కామమచ్యుతాత్ || 3.34 ||

సుహృత్ ప్రేష్ఠతమో నాథ ఆత్మా చాయం శరీరిణాం |

తం విక్రీయాత్మనైవాహం రమేఽనేన యథా రమా || 3.35 ||

కియత్ ప్రియం తే వ్యభజన్ కామా యే కామదా నరాః |

ఆద్యంతవంతో భార్యాయా దేవా వా కాలవిద్రుతాః || 3.36 ||

నూనం మే భగవాన్ ప్రితో విష్ణుః కేనాపి కర్మణా |

నిర్వేదోఽయం దురాశాయా యన్మే జాతః సుఖావహాః || 3.37 ||

మైవం సుస్కర్మందభాగ్యాయాః క్లేశా నిర్వేదహేతవః |
యేనానుబంధం నిర్వృత్య పురుషః శమమృచ్ఛతి || 3.38 ||

తేనోపకృతమాదాయ శిరసా గ్రామ్యసంగతాః |
త్యక్త్వా దురాశాః శరణం వ్రజామి తమధీశ్వరం || 3.39 ||

సంతుష్టా శ్రద్ధధత్యేతద్ యథాలాభేన జీవతీ |
విహారామ్యమునైవాహమాత్మనా రమణేన వై || 3.40 ||

సంసారకూపే పతితం విషయైర్ముషితేక్షణం |
గ్రస్తం కాలాహినాఽఽత్మానం కోఽన్యస్త్రాతుమధీశ్వరః || 3.41 ||

ఆత్మైవ హ్యోత్మనో గోప్తా నిర్విద్యేత యదాఖిలాత్ |
అప్రమత్త ఇదం పశ్యేద్ గ్రస్తం కాలాహినా జగత్ || 3.42 ||

శ్రీబ్రాహ్మణ ఉవాచ
ఏవం వ్యవసితమతిర్దురాశాం కాంతతర్షణం |
ఛిత్తో వ్యపశమమాస్థాయ శయాముపవివేశ సా || 3.43 ||

ఆశా హి పరమం దుఃఖం నైరాశ్యం పరమం సుఖం |
యథా సంభిద్య కాంతాశాం సుఖం సుష్వాప పింగలా || 3.44 ||

|| ఇతి తృతీయోఽధ్యాయః ||